

Lausunnon antaminen kuntien yhteisestä jätehuoltopoliittisesta ohjelmasta vuosille 2023–2028

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 24.11.2022 § 99
187/11.02.03/2022

Valmistelija

Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnassa on valmisteltu jätehuoltopoliittisen ohjelman luonnos ohjelmakaudelle 2023–2028. Ohjelman tavoitteena on muodostaa alueen kuntien yhteinen näkemys jätehuollon visiosta, tavoitteista ja toimenpiteistä sekä palvelujen kehittämisestä tulevalla ohjelmakaudella.

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Turun ja Uudenkaupungin kunnat.

Suomen jätelainsäädännön ja jätepolitiikan tavoitteina on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista. Keskeisenä jätehuoltopolitiikkaa ohjaavana periaatteena on myös jätelakiin kirjattu yleinen velvollisuus noudattaa kaikessa toiminnassa etusijajärjestystä:

- Ensisijaisesti pyrittävä välttämään jätteen syntymistä.
- Jos jätettä syntyy, on se valmistettava uudelleenkäyttöä varten.
- Ellei uudelleenkäyttö ole mahdollista, on jäte ensisijaisesti kierrätettävä aineena ja toissijaisesti hyödynnettävä energiana.
- Kaatopaikoille jäte voidaan sijoittaa vain, jos sen hyödyntäminen ei ole teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.

Jätelain mukaisesti kunnan tehtävänä on järjestää asumisessa syntyvän jätteen, kuntien hallinto- ja palvelutoiminnoissa syntyvän yhdyskuntajätteen sekä muun kunnan vastuulla olevan jätteen jätehuolto. Näiden tehtävien hoitamiseen liittyvät tehtävät on jaettu kahteen osaan:

- Jätehuollon järjestämisen lakisääteiset palvelutehtävät, kuten esim. jätteiden kuljetus, vastaanotto, hyödyntäminen ja käsittely sekä jätehuollon neuvonta ja valistus.
- Jätehuollon järjestämiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten esim. jätetaksasta ja maksuista päättäminen sekä jätehuoltomääräysten antaminen.

Lounais-Suomessa kunnan vastuulle kuuluvat jätehuollon palvelutehtävät järjestää yhteistoiminta-alueen osakaskuntien omistama Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH).

Uuden ohjelman luonnoksen valmistelu aloitettiin syksyllä 2021 aloitusseminaarissa, johon kutsuttiin laajasti osakaskuntien luottamushenkilöitä ja henkilökuntaa sekä LSJH:n henkilöstöä. Alkuvuodesta 2022 työtä jatkettiin kuntien asukkaille ja työntekijöille suunnatuilla kyselyillä, joilla kartoitettiin näkemyksiä mm. jätehuoltopalveluiden kehittämisestä, jätteen määrän vähentämisestä ja kierrätyksen tehostamisesta. Kyselyiden tuloksia käytettiin pohjatietoina loppukevästä 2022 järjestetyssä neljän teemaryhmän

työpajakokonaisuudessa, jossa ideoitiin jätealan asiantuntijoiden kanssa ehdotuksia ohjelman tavoitteiksi ja toimenpiteiksi. Teemaryhmissä oli edustajia jätealan kuntatoimijoiden lisäksi mm. Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, LSJH:sta, Valoniasta, Motivasta, Kiinteistöliitosta, Suomen Omakotiliitosta, Turun ammattikorkeakoulusta, Rinki Oy:stä sekä jätealan yrityksistä.

Ohjelman visio, tavoitteet ja toimenpiteet: *”Alueen asukkaat, kunnat ja jätehuoltotoimijat toteuttavat yhteistyöllä onnistuneita ja kestäviä toimia jätteen määrän vähentämiseksi. Monipuoliset kunnalliset jätehuoltopalvelut on toteutettu ympäristön edut ja kiertotalouden periaatteet huomioiden.”*

Visio perustuu jätelain etusijajärjestyksen ensisijaiseen tavoitteeseen ja on varsin kunnianhimoinen, sillä yhdyskuntajätteen kokonaismäärä on Suomessa kasvanut jo vuosien ajan ja oli vuonna 2020 noussut noin 30 % vuoden 2010 tasosta. Onnistuminen ja tunnettuus voisi parhaimmillaan johtaa myönteiseen kierteeseen, jossa yhä useammat haluavat olla osallisena. Onnistuminen edellyttää kaikkien jätehuollon osapuolten yhteistyötä ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Vuosien 2023–2028 jätehuoltopoliittisen ohjelman tavoitteet ovat:

1. Jätteen määrää vähennetään ja käytettyjen tavaroiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä edistetään.
2. Jätehuollon neuvonnalla ja valistuksella tuetaan kiertotalouden ja etusijajärjestyksen tavoitteiden toteuttamista.
3. Erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jättemateriaalien määrä polttokelpoisessa jätteessä puolitetaan.
4. Jätteen keräys ja kuljetus järjestetään logistisesti tehokkaasti ja aiheuttaen mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia.
5. Jätteiden vastaanottopalveluiden saavutettavuutta parannetaan.
6. Taksapolitiikassa tavoitteena on maksujen kattavuus ja tasapuolisuus sekä ohjaus etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Lausunnot Lounais-Suomen jätehuoltopoliittisesta ohjelmasta vuosille 2023–2028 pyydetään toimittamaan Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle viimeistään 30.11.2022.

Paraisten kaupungin hallintosäännön §:n 67 mukaan kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto vastaa kunnalle jätelain mukaan kuuluvista tehtävistä, ellei niitä ole siirretty alueellisen jätehuoltolautakunnan tai jätelyhtiön hoidettaviksi, ja toimii alueellisen jätehuoltolautakunnan yhteyselimenä jätehuoltoasioissa.

Liite	”Suunta” – Lounais-Suomen jätehuoltopoliittinen ohjelma 2023–2028 (luonnos)
Oheismateriaali	Taustaraporttiluonnos
Esittelijä	Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto merkitsee jätehuoltopoliittisen ohjelman vuosille 2023–2028 tiedoksi ja antaa Paraisten kaupungin lausuntona seuraavan lausunnon:

Vuosien 2023–2028 jätehuoltopoliittisen ohjelman visiot ja tavoitteet on asetettu

korkealle ja niiden saavuttaminen edellyttää hyvää vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä sekä toimivaa yhteistyötä. Myös osakaskunnilla on keskeinen rooli tavoitteiden ja visioiden saavuttamisessa ja täyttämässä.

Konkreettisen jätehuollon toteuttaminen neuvonnasta vastaanottoon ja käsittelyyn sekä uudelleenkäyttöön on ratkaisevan tärkeää. Neuvontapalvelujen on oltava saatavilla asiakkaan kielellä. Hyöty- ja biojätteen keräyksen laajentamiseksi keräysverkostoa on kehitettävä ja sen on oltava kattava ja saavutettavissa koko toiminta-alueella.

Paraisten kaupunki pitää mielenkiintoisena itsepalveluperiaatteella toimivia lajitteluasemia ja voisi olla mukana kehittämässä sellaisia saaristoon palvelujen ja saavutettavuuden parantamiseksi. Tämän lisäksi olisi tarpeen toteuttaa sellaisten tavaroiden ja materiaalien vastaanotto, joita voidaan luovuttaa uudelleenkäyttöön, jotta kiertotalouden tavoitteet voidaan saavuttaa vieläkin paremmin.

Palvelujen hinnoittelun ja taksapolitiikan tulee olla sellaista, että se kannustaa jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen sekä jätteen määrän vähentämiseen. Hinnoittelun ja maksujen tulisi olla samalla tasolla koko toiminta-alueella, eli ei erisuuruisia maksuja eri alueilla.

Jätteen keräys ja kuljetus tulee järjestää logistisesti tehokkaasti ja aiheuttaen mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia siten, että myös pienemmillä paikallisilla toimijoilla on mahdollisuus tarjota palvelujaan.

Erottelevan lietteenkuljetuskaluston pilottitestausta ja lietteen paikallisen käsittelyn kehittämistä on vietävä eteenpäin saariston pienten keskitettyjen lietteenvastaanottoa paikkojen kuormituksen vähentämiseksi.

Lopuksi todetaan, että jätehuoltopoliittisen ohjelman valmistelutyö on ollut osallistavaa ja kuntien asukkaille, jätealan toimijoille ja viranomaisille on varattu mahdollisuus osallistua ja esittää mielipiteensä.

Pykälä tarkastetaan välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.
Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Jakelu

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta, kaupunginhallitus, Paraisten kaupungin ympäristövalvontaviranomainen